

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

----*---*---*----

PHAN THỊ ANH

HÀNH VI PHẠM TỘI Ở BỆNH NHÂN
CHẬM PHÁT TRIỂN TÂM THẦN

LUẬN VĂN THẠC SĨ TÂM LÝ HỌC

HÀ NỘI - 2016

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
----*---*---*----

PHAN THỊ ANH

**HÀNH VI PHẠM TỘI Ở BỆNH NHÂN
CHẠM PHÁT TRIỂN TÂM THẦN**

Chuyên ngành: Tâm lý học

Mã số: 60 31 04 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ TÂM LÝ HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS. NGUYỄN SINH PHÚC

HÀ NỘI - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dưới hướng dẫn của PGS. TS. Nguyễn Sinh Phúc. Những số liệu, kết quả được trình bày trong luận văn là dựa trên sự tổng hợp, phân tích thông tin từ những nguồn đáng tin cậy và dựa trên kết quả tôi thực hiện khảo sát thu thập được.

Hà Nội, ngày 25 tháng 10 năm 2016

Học viên

Phan Thị Anh

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu lý luận và tích lũy kinh nghiệm thực tế của tác giả. Trước hết, cho phép tôi được gửi tới các thầy, cô giáo khoa Tâm lý học trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn lời chúc sức khỏe và lời cảm ơn chân thành nhất. Những kiến thức quý báu mà các thầy, cô giáo đã truyền đạt trong quá trình học tập vô cùng hữu ích đối với tôi trong học tập, công tác và trong đời sống; đặc biệt là trong quá trình tôi thực hiện luận văn.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc đến PGS.TS. Nguyễn Sinh Phúc - Người thầy đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ, động viên tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thiện luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến lãnh đạo và các bác sĩ, nhân viên Viện Giám định pháp y Tâm thần Trung ương đã tạo điều kiện để tôi hoàn thành việc học tập nâng cao kiến thức. Cảm ơn các đồng nghiệp, các cô, bác, anh, chị và những người thân trong gia đình đã dành thời gian hỗ trợ và giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện luận văn của mình.

Luận văn của tôi chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Tôi rất mong nhận được sự đánh giá và góp ý của quý thầy, cô trong Hội đồng đánh giá luận văn tốt nghiệp thạc sỹ chuyên ngành Tâm lý học để tôi tiếp tục hoàn thiện tốt hơn luận văn của mình.

Trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, ngày 03 tháng 11 năm 2016

Học viên

Phan Thị Anh

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG

DANH MỤC BIỂU

MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Tổng quan lịch sử nghiên cứu về hành vi phạm tội ở người bệnh tâm thần, người bệnh chậm phát triển tâm thần.....	5
<i>1.1.1. Các công trình nghiên cứu ở nước ngoài .....</i>	<i>5</i>
<i>1.1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước .....</i>	<i>7</i>
1.2. Một số khái niệm cơ bản của đề tài.....	9
<i>1.2.1. Khái niệm hành vi .....</i>	<i>9</i>
<i>1.2.2. Khái niệm hành vi phạm tội .....</i>	<i>12</i>
<i>1.2.3. Khái niệm chậm phát triển tâm thần.....</i>	<i>15</i>
<i>1.2.4. Khái niệm hành vi phạm tội ở bệnh nhân chậm phát triển tâm thần ...</i>	<i>22</i>
1.3. Đặc điểm hành vi phạm tội ở bệnh nhân chậm phát triển tâm thần	23
<i>1.3.1. Đặc điểm chung của bệnh nhân chậm phát triển tâm thần .....</i>	<i>23</i>
<i>1.3.2. Phương thức thực hiện hành vi phạm tội.....</i>	<i>23</i>
<i>1.3.3. Hậu quả và nạn nhân của hành vi phạm tội .....</i>	<i>25</i>
1.4. Các yếu tố liên quan đến hành vi phạm tội của bệnh nhân chậm phát triển tâm thần	28
<i>1.4.1. Những yếu tố bệnh lý: Rối loạn nhân cách, bệnh động kinh, rối loạn tâm thần.....</i>	<i>28</i>
<i>1.4.2. Các yếu tố tâm lý xã hội.....</i>	<i>30</i>
Chương 2. TỔ CHỨC THỰC HIỆN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	34
2.1. Vài nét về địa bàn nghiên cứu.....	34

2.2. Khách thể nghiên cứu.....	34
2.2.1. Tuổi của bệnh nhân tâm thần có hành vi phạm tội.....	35
2.2.2. Giới tính của bệnh nhân CPTTT có hành vi phạm tội.....	35
2.2.3. Tình trạng hôn nhân của bệnh nhân CPTTT có hành vi phạm tội	35
2.2.4. Trình độ học vấn	36
2.2.5. Nghề nghiệp và nơi cư trú.....	37
2.2.6. Kết quả trắc nghiệm trí tuệ của bệnh nhân CPTTT.....	38
2.3. Kế hoạch nghiên cứu.....	39
2.4. Tổ chức thực hiện nghiên cứu.....	39
2.4.1. Trắc nghiệm trí tuệ Wechsler	39
2.4.2. Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi	40
2.4.3. Phương pháp nghiên cứu trường hợp (nghiên cứu ca)	41
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU THỰC TIỄN	44
3.1. Đặc điểm hành vi phạm tội của bệnh nhân chậm phát triển tâm thần	44
3.1.1. Các loại hành vi phạm tội	44
3.1.2. Công cụ và phương tiện thực hiện hành vi phạm tội	46
3.1.3. Số lần phạm tội của bệnh nhân chậm phát triển tâm thần	48
3.2. Nguyên nhân và các yếu tố thúc đẩy hành vi phạm tội	51
3.3. Hậu quả hành vi phạm tội	58
3.4. Các yếu tố liên quan đến hành vi phạm tội.....	61
3.4.1. Các yếu tố tâm lý: nhận thức, cảm xúc	61
3.4.2. Môi trường sống.....	64
3.5. Bốn trường hợp phạm tội của bệnh nhân chậm phát triển tâm thần	65
3.5.1. Hành vi phạm tội cướp giật tài sản.....	65
3.5.2. Hành vi hiếp dâm trẻ em	68
3.5.3. Hành vi phạm tội Giết người	71
3.5.4. Hành vi phạm tội trộm cắp tài sản.....	73

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	80
1. Kết luận	80
2. Khuyến nghị	81
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	84
PHỤ LỤC.....	87
I. THÔNG TIN CHUNG.....	87

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Xin đọc là
CPTTT	Chậm phát triển tâm thần
GĐPYTT	Giám định pháp y tâm thần
ICD	International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems Bảng phân loại quốc tế những vấn đề sức khỏe tâm thần
DSM	Diagnostic and Statistical Manual for Mental Disorders Bảng chẩn và phân loại các rối loạn tâm thần của hiệp hội tâm thần Mỹ
ĐVT	Đơn vị tính

DANH MỤC BẢNG

<i>Bảng 3.1: Phân bố bệnh nhân theo tuổi .....</i>	<i>35</i>
<i>Bảng 3.2: Phân bố bệnh nhân theo giới tính.....</i>	<i>35</i>
<i>Bảng 3.3: Tình trạng hôn nhân.....</i>	<i>36</i>
<i>Bảng 3.4: Trình độ học vấn của bệnh nhân .....</i>	<i>37</i>
<i>Bảng 3.5: Điểm IQ theo TEST WAIS - R của bệnh nhân .....</i>	<i>38</i>
<i>Bảng 3.6: Kết quả chẩn đoán lâm sàng.....</i>	<i>38</i>
<i>Bảng 3.7: Hành vi phạm tội theo mức độ mức độ bệnh .....</i>	<i>45</i>
<i>Bảng 3.8: Công cụ sử dụng khi phạm tội theo mức độ bệnh.....</i>	<i>47</i>
<i>Bảng 3.9: Số lần phạm tội theo mức độ CPTTT của bệnh nhân .....</i>	<i>49</i>
<i>Bảng 3.10: Nạn nhân của hành vi phạm tội theo mức độ bệnh .....</i>	<i>50</i>
<i>Bảng 3.11. Mức độ mục đích hành vi phạm tội (N=40).....</i>	<i>55</i>
<i>Bảng 3.12: Thái độ khắc phục hậu quả sau khi phạm tội .....</i>	<i>63</i>
<i>Bảng 3.13. Mức độ quan hệ giữa bệnh nhân CPTTT với mọi người .....</i>	<i>64</i>

DANH MỤC BIỂU

<i>Biểu đồ 2.1: Nghề nghiệp của nhóm bệnh nhân .....</i>	<i>37</i>
<i>Biểu đồ 3.1: Loại hình hành vi phạm tội của bệnh nhân .....</i>	<i>44</i>
<i>Biểu đồ 3.2: Công cụ bệnh nhân CPTTT sử dụng khi phạm tội (%).....</i>	<i>46</i>
<i>Biểu đồ 3.3: Số lần phạm tội của bệnh nhân CPTTT (%) .....</i>	<i>48</i>
<i>Biểu đồ 3.4: Mức độ mục đích giải tỏa bức xúc, áp lực khi thực hiện hành vi phạm tội của bệnh nhân CPTTT (%) .....</i>	<i>52</i>
<i>Biểu đồ 3.5: Mức độ mục đích của hành vi phạm tội giải tỏa bức xúc, áp lực theo giới tính bệnh nhân CPTTT (Đvt %) .....</i>	<i>53</i>
<i>Biểu đồ 3.6: Mức độ mục đích hành vi phạm tội giải tỏa bức xúc, áp lực theo mức độ CPTTT của bệnh nhân (Đvt %) .....</i>	<i>54</i>
<i>Biểu đồ 3.7: Tình hướng phạm tội (Đvt %) .....</i>	<i>57</i>
<i>Biểu đồ 3.8: Suy nghĩ trong quá trình thực hiện hành vi phạm tội (Đvt %) .....</i>	<i>58</i>
<i>Biểu đồ 3.9: Mức độ nghiêm trọng của hành vi phạm tội (Đvt %) .....</i>	<i>61</i>
<i>Biểu đồ 3.10: Khả năng nhận thức của bệnh nhân khi thực hiện hành vi phạm tội (Đvt %).....</i>	<i>62</i>
<i>Biểu đồ 3.11: Nhận thức được trách nhiệm hành vi phạm tội (Đvt %).....</i>	<i>63</i>